

OPETUSHALLITUS

Ammatillisen koulutuksen laatuverkoston tapaaminen
Helsingin Diakoniaopisto 22.3.2011

Ehdotus ammatillisen koulutuksen laatustrategiaksi 2011-2020 ja muut laadunhallinnan ajankohtaiset asiat

Opetusneuvos Leena Koski
www.oph.fi

Ajankohtaista ammatillisen koulutuksen laadunhallinnassa

- Ehdotus ammatillisen koulutuksen laatustrategiaksi ja muistio oppisopimuskoulutuksen laadun kehittämiseksi luovutettiin opetus- ja kulttuuriministeriölle 4.3.2011.
  - ◆ Laatustrategia on lähdössä lausuntokierrokselle.
- Ammatillisen koulutuksen laatupalkintokilpailu 2011 meneillään. Hakuaika päättyy 13.5. Erityisteemana on yksilölliset oppimispolut.
- Vertaisarvioinnin käytön tukeminen erilaisin toimenpitein:
  - Kansalliset vertaisarvioinnin kriteerit on OPH:n sivustolla (joulukuu 2010)
  - Opetushallituksen rahoittamien hankkeiden vertaisarvioinnin periaatteita yhtenäistetään
  - Yhteishanke CIMO:n kanssa vertaisarvioinnin hyödyntämiseksi TOI - hankkeissa.
  - Vertaisarviointi on yhtenä painopistealueena haettavana olevissa valtionavustuksissa (työpaikalla tapahtuva oppiminen ja ammattiosaamisen näytöt ja kansainvälistyminen)

Ajankohtaista ammatillisen koulutuksen laadunhallinnassa

- Itävaltalaisen laadunhallinnan yhteyspisteen kanssa toteutetaan 4 vastavuoroista eurooppalaista vertaisarviointia pilottina vuoden 2011 aikana
- Suunnitelmissa on jatkaa eurooppalaista vertaisarviointia yhteyspisteiden koordinoimana ensi vuonna. Itävallan puolelta olisi kiinnostusta erityisesti tekniikan alan oppilaitoksilla.
- MAPA: Hankkeiden vertaisarvioinnista koulutuspäivä 9.5. (perjantaina oli yksi paikka vapaana).
- Vertaisarvioinnin vaikuttavuuden edistäminen: Leonardo-projektissa ”Peer Review Impact” kehitetään työvälineitä vaikuttavuuden edistämiseksi.
- Laatuverkoston EQAVET työohjelman ensimmäisen vaiheen tuloksia viimeistellään.
- Eurooppalaisen laatuverkoston kansalliset yhteyspisteet valmistautumaan raportoimaan siitä, miten eurooppalaista ammatillisen koulutuksen laadunhallinnan viitekehystä on lähdetty viemään eteenpäin kussakin maassa.
- Hyvien käytäntöjen tunnistaminen ja vieminen omaan organisaatioon.

Ammatillisen koulutuksen laatustrategian valmistelun taustaa

- Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmassa vuosille 2007 - 2012 todetaan, että opetusministeriön johdolla valmistellaan ammatillisen koulutuksen kansallinen laatustrategia, jolla **tuetaan koulutuksen järjestäjiä laadun jatkuvassa parantamisessa.**
- Ammatillisen koulutuksen järjestäjät ovat kehittäneet koulutuksen laadunvarmistusta toimintaympäristön vaatimusten mukaisesti mm. opetusministeriön vuonna 2008 hyväksymän Ammatillisen koulutuksen laatusuosituksen pohjalta. (huomioitu CQAF)
- Kesäkuussa 2009 hyväksyttiin suositus ammatillisen koulutuksen laadunvarmistuksen eurooppalaiseksi viitekehykseksi (EQARF).

Ammatillisen koulutuksen laatustrategian valmistelun taustaa

- Opetushallitus teki keväällä 2009 selvityksen ammatillisen koulutuksen laadunhallinnan tilasta.
- Laatustrategiatyön pohjaksi teetettiin vuorovaikutteinen verkkohaastattelu, jonka avulla kartoitettiin ammatillisen koulutuksen toimijoiden ja eri sidosryhmien näkemyksiä laadukkaasta ammatillisen koulutuksen visioksi vuodelle 2020 ja keinoista, joilla visio voidaan toteuttaa

Liitteenä:

- Kansallisen laatujärjestelmän nykytila
- Laadunhallinnan nykytila
- Käytetty käsitteistö

Laatustrategiatyöryhmän tehtävä

- Valmistella ehdotus laatustrategiaksi ja sitä toteuttavat toimenpide-esitykset seuraavasti:

Laatustrategian

- tulee kattaa kaikki ammatillisen koulutuksen kansallisen laatujärjestelmän osat: koulutuksen järjestäjän laadunhallinta, kansallinen ammatillisen koulutuksen ohjaus ja koulutuksen ulkopuolinen arviointi.
- tulee tukea ammatillisen koulutuksen järjestäjiä toiminnan laadun jatkuvassa ja kokonaisvaltaisessa kehittämisessä. Sen tulee kattaa kaikki ammatillisen koulutuksen järjestämismuodot ja palvelut elinikäisen oppimisen periaatteella.
- ei tule ottaa kantaa koulutuksen järjestäjän käyttämiin menetelmiin
- tulee ottaa huomioon EQARF (EQAVET) ja muut suositukset kuten EQF ja ECVET ja niiden toimeenpanolle on asetetut laadunvarmistuksen vaatimukset.

Laatustrategiatyöryhmän tehtävä

Laatustrategian

- toteuttamista tukevien toimenpide-ehdotusten tulee tukea laatustrategian konkreettista toteutumista sekä kansallisella että koulutuksen järjestäjän tasolla
- valmistelun yhteydessä tulee valmistella ehdotukset laatupalkintokilpailun kehittämiseksi osana ammatillisen koulutuksen tuloksellisuusrahoitusta.
- Toimikausi 16.3.2010 - 31.12.2010 (4.3.2011 luovutus)
- Työryhmässä oli eri sidosryhmien edustus.
- Kuntaliitto jätti eriävän mielipiteen.

Laatustrategian tarkoitus ja rajaukset

- Linjaa laadunhallintaa kaikessa ammatillisessa koulutuksessa ja sen eri järjestämismuodoissa.
- Tavoitteena on luoda yhdensuuntaiset periaatteet ammatillisen koulutuksen eri toimijoiden laadunhallinnalle.
- On työväline opetushallinnolle sekä ammatillisen koulutuksen järjestäjille ja niiden henkilöstölle, verkostoille ja muuhun yhteistyöhön laadunhallinnassa.
- Kattaa kaikki ammatillisen koulutuksen laatujärjestelmän osat.
- Sisältää käytössä olevia ja uusia laadunhallinnan menetelmiä.
- Tarkastelee toisen asteen ammatillista koulutusta ja koulutuksen järjestäjän koulutuspalveluita kokonaisuutena.
- Tarkastelee laadunhallintaa laadun ohjauksen, johtamisen ja varmistuksen näkökulmasta.
- Sisältää myös ehdotuksen laatustrategian tavoitteiden toteutumisen seurannasta ja niiden päivittämisestä.

Visio korkealaatuisesta ammatillisesta koulutuksesta vuonna 2020

Ammatillinen koulutus on korkealaatuista ja vetovoimaista. Se tuottaa aktiivisia, kehittämiskykyisiä ammattiosaajia ja korkealaatuista osaamista muuttuvaan yhteiskuntaan ja työelämän tarpeisiin.

Visio ammatillisen koulutuksen laadunhallinnasta vuonna 2020

Laadunhallinta on kiinteä osa kaikkien ammatillisen koulutuksen toimijoiden toimintaa, jolla varmistetaan asiakkaiden muuttuviin tarpeisiin vastaaminen sekä tuetaan ammatillisen koulutuksen jatkuvaa parantamista.

Laadunhallinnan keskeiset periaatteet

- On johtamisen väline ja samanaikaisesti osa jokaisen toimijan työtä
- **Asiakaslähtöisyys**
- **Luottamus**
- **Toiminnan avoimuus ja läpinäkyvyys**
- **Erinomaisuuteen pyrkiminen**
- **Tasalaatuisuus**
- **Innovatiivisuus, uudistumiskyky ja toisilta oppiminen.**
- Yhdensuuntaisuus muiden hallinnonalojen ja koulutusasteiden kanssa.
- Eurooppalaisten linjausten ottaminen huomioon
- Kehitetään yhteistyössä keskeisten sidosryhmien kanssa.

Laadunhallinnan keskeiset periaatteet

- Laadunhallintaan on sisään rakennettu toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten ennakoinnin, arvioinnin ja jatkuvan parantamisen sykli.
- Toisilta oppimista edistetään kansallisesti ja kansainvälisesti ammatillisen koulutuksen laadunhallinnan kehittämiseksi.

Strategiset linjaukset ja kehittämissuositukset

Laadunhallinta on systemaattista kaikilla ammatillisen koulutuksen toimijatasoilla ja kaikissa koulutusmuodoissa.

- Opetushallinto kehittää ohjausvälineitä siten, että ne ovat läpinäkyviä ja tukevat yhdensuuntaisesti laadun varmistamista ja jatkuvaa parantamista.
- Koulutuksen järjestäjillä on vuoteen 2015 mennessä yhdessä henkilöstön kanssa luotu ja käyttöön otettu laadunhallinta-järjestelmä/toimintajärjestelmä.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö kehittää yhdessä keskeisten toimijoiden kanssa ammatilliseen koulutukseen ja erilaisille koulutuksen järjestäjille soveltuvan laadunhallinnan jatkuvaa parantamista tukevan laadunhallintajärjestelmien auditointiprosessin ja kriteeristön ja menettelyt, joilla varmistetaan auditointien ja auditointiorganisaatioiden osaamisen.
- Tehdään ulkopuolisten toimesta ja keskeiset tulokset julkistetaan.

Strategiset linjaukset ja kehittämissuositukset

- Koulutuksen ulkopuolista arviointia ja opetushallinnon toteuttamaa seuranta- ja kehittämistä yhdistävässä laadunvarmistusjärjestelmien ulkopuolisten auditointien kanssa siten, että niistä syntyy koulutuksen laadun jatkuvaa parantamista tukeva, koordinoitu ja tasapainoinen kokonaisuus.
Ammatillisen koulutuksen järjestämisedellytysten arvioinnilla ja seurannalla on selkeä rooli laadunvarmistuksessa ja laadun jatkuvassa parantamisessa.
- Opetushallinto kehittää ja ottaa käyttöön yhdessä koulutuksen järjestäjien ja muiden keskeisten sidosryhmien kanssa kriteeristön järjestämisedellytysten arviointiin.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö kehittää järjestämislupien sähköisen asioinnin tukijärjestelmää ja olemassa olevan tiedon käyttöä siten, että se osaltaan tukee järjestämisedellytysten arviointia ja siihen liittyvää päätöksentekoa.

Strategiset linjaukset ja kehittämissuhteet

- Opetus- ja kulttuuriministeriö kehittää ja vahvistaa koulutuksen järjestäjien järjestämisedellytysten arvioinnin tuloksiin perustuvaa ohjausta ja päätöksentekoa.
- Opetushallinto kehittää toimintatapoja, joilla voidaan tukea koulutuksen järjestäjiä järjestämisedellytysten vahvistamisessa.
- Koulutuksen järjestäjät ottavat käyttöön toimintatavat, joilla ne seuraavat ja arvioivat säännöllisesti koulutuksensa ja tutkintojensa järjestämisedellytysten riittävyttä.
- Ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmä tukee koulutuksen järjestäjien toiminnan laadulle ja sen jatkuvalle parantamiselle asetettujen tavoitteiden saavuttamista.
- Ammatillisen koulutuksen ohjaus ja päätöksenteko perustuu kaikilla tasoilla luotettavaan ja monipuoliseen tulos- ja arviointitietoon sekä muuhun tietoperustaan.

Strategiset linjaukset ja kehittämissuhteet

- Opetushallinto luo yhtenäisen, käyttäjien tarpeita vastaavan ja vuorovaikutteisuutta tukevan tietoarkkitehtuurin ohjauksen, seurannan ja päätöksenteon tueksi - yhteistyössä jne.
- Koulutuksen laatu on läpinäkyvää ja perustuu julkisiin tulostietoihin.
- Laadunhallinnassa eri vaiheessa olevien koulutuksen järjestäjien laadunhallinnan kehittämistä tuetaan systemaattisesti ja pitkäjänteisesti itsearvioinnin, vertaisoppimisen ja -arvioinnin, tunnustusten ja palkitsemisen avulla.
- Koulutuksen järjestämisen, hallinnon ja toiminnan kehittämisen edellyttämä osaaminen on vahvaa ja ajantasaista, ja sitä kehitetään jatkuvasti.
- Ammatillisen koulutuksen laadunhallinnassa on käytössä yhtenäiset toimintaperiaatteet, toimintatavat ja prosessit, jotka edistävät koulutukselle asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Strategiset linjaukset ja kehittämissuhteet

- Laadun parantaminen ja kehittäminen perustuvat jatkuvaan oppimiseen ja toiminnan kehittämiseen.
- Ammatillisen koulutuksen laadunhallintaa toteutetaan ja kehitetään aktiivisesti yhteistyössä kansallisten ja kansainvälisten kumppanien kanssa.